

היבקרין' צו שפעיקען! איברענעס איזט מאן אן זאלבע היישישע פערלאנגעוויסען בערייטע גע- וואקסט, דיא יא אימטער בעשטערשע ווארען, דער וועלט איינזערדיק, דאס דיא באשי-באציקס אינד טשערקעססען דיא גראסטען גרויעל-טהא- טען פערראכען! הייטע לאסט וך מעהר ניעמאנד פאן זאלך פערשטעטצטן פערלוימדונגען טיישיען. נעהמען וויר זאגן אן דאס דיא באשי-באציקס אינד טשערקעססען וך היע אינד דיא ווירקליך עטוואס צו שילדען קאממען לאסטען, נון געהא- רען דיעזע איז ניכט טור, אירדענטליכען טרייסען ארמען, וואס דיא טור, מהן ון בעקען אז ציעט- לך אויף אייגענע פויסט, אהענע דאס מאן הייערל איינען טרוקישען אבער-קאממאנדאטען ציר פערנאטווארטינג ציעהען קאממען. אנדערעס יעדען בייא דען וועלט, הייער איזט עס דיא אירדענטליכע ארמען וועלכע אויף אייסרוקליכען בעפעהל איהרע קאממאנדאטען: מעננער, וויבער אינד קינדער ניעדערשלאכטעט. הייערן ליענט בעקען דער גראסע אונטערשיעד צווישען דען טרוקישען אינד רוסישען גרויעלשלאכטען. דיא רוסישען גרוי- עלטהאטען ווערדען נעמליך, וויר געזאגט, אויף אייסרוקליכען בעפעהל איהרע עכענפאלם רוי- בערישען קאממאנדאטען פערראכט, וועהרענד דיא טרוקישען גרויעלשלאכטען פאן מענשען און געהען, וויר זיא יעדער לענגערע קריגע בעקען הער- פארבריינגט אינד פור דערען האנדלונגען דיא טרוקיא אינטאליך פערנאטווארטיך נעמאכט ווערדען קאנן. — און דיעזעס זינגע זינד אבער אויך פאלגענדע צווייא דעמעס איינציפאסטען. הייערע לויטען: אנראט, 19-טען נאיוועמבער, דיא טרוקישען בראנטען אלע שלען, שפיטעלער אינד וואקס-הויטען ניעדער, וועלכע פאן איינער הייכען ענגעלעכערדיק און קראציען אינד דאלמאציען ער- הייסטען ווארדען, איבערדיעס הייסטען זיא פיעל מאכעל אינד טרועבען אינגעווער פיעל פיעה וועגן. — איינע אנדערע דעפעטע זאגט: צארא, 19-טען נאיוועמבער, פארניכטען אונטערשטימען 400 טרוקען דיא עסטערייכישע גרענצע ציג- דעטען אין הייז אן, פלינדערטען מעהרערע היי- זער אינד טרועבען 16 פאכטען וועגן. — דיא איזט עס אפגעכאט, דאס פאן עס הייער מיט הייבער- באנדען צו טהון האט, וועלכע אויף אייגענע פויסט אייהר הייבער-וועזען טרויבען, יעדער קריגע בריינגט זאלבע הייבער-באנדען הערפאר, דיא געוואונדיגען אויס פאלענדיקען סאלדאטען בעשטעהען הייער- פיר קאנן אלזא דיא טרוקיא געוויס ניכט פערד- אנטווארטיך נעמאכט ווערדען, וויר גלייבען דען אויך ניכט, דאס אינערע נעמינאטע איינטייער- גע רעניערונג דיעזעס פאללעס וועגען און קאנע-

טאנטינאפעל שריטעט מאכען זאלטען. וועגן עס- טערהייטישע הייבער צום ביישפיעל אין טרוי- שעס געביעט איינפיעלען, דיא קאנטע מאן יא עבענווא וועגן הייער דיא עסטערייכישע רע- גיערונג פערנאטווארטיך מאכען, ער דאס פער- לאנגע רוסלאנד, וועלכעס אויף קאממאנדא- בעפעהל בראטען, זענען אינד מארדען לאסט האט דיא פרעכע שטייער, וואס זאלבע פעללען דער טרוקיא פארזויערע צו מאכען!

י' (א י י נ ד ע - ע ר מ א ר ד ע ט.) פאר אייניגע טאגען ווארדען אין פראקאטאר (דיא ערסטע דאמפ-שיפ-שאטען פאן פעסט אבווערס) דער מארדע קארפער איינעס אינגע- פעהר 20 יאהרע אלטען יוראעליסען איינציפא- דען, דערוועלכע וויר נאנץ נאכט, און היען האלן בעפאנד וך איינע שלענגע מיטטעלס וועלכער דער אינגליקליכע ערווינגט ווארדען מאן פער- מושהט דאס הייער אין 'רויב-מאָרד' קליינען. ווערע דער אינגליקליכע עטווא בלאָס אויס דאכט פאן איינעס פינגער ערמארדעט ווארדען, דיא העטטע מאן דעמוועלבען יא דיא קליידער עלאס- טען, וואהרשיינליך ווארען עס אלזא הייבער, דיא דען מאָרד ניר אויס דעס געווינע פערראכט הא- בען אויס וך דיא האבע דעס אינגליקליכען אויף דיעזע וויזע אנצואיינען, אלליין בעקען ווירל דער מאָרדע קארפער נאנץ נאכט איינציפאנדען יאר- דען, איזט עס אויס אז שוועריגע, יע צו ערפאה- רען: וו ע ר ד ע ר ערשלאגענע אייגענטליך גע- וועזען, דער ערמארדעטע ווארדען אויס אוראל- טישען פינדערהאפט דיא טעטעני בערעדונג, ווער ווייס, וועלכע מיטטער דיא אויס איהרען פערשוואני- דעגען זאָרן יאהרע זאלט וועגען וויר!

י' (א י י נ ד ע - ע ר מ א ר ד ע ט.) ה ב א י ו ו ג ש ט.) אין הייענעס אינטאלישעס בלאטס בריינגט אויס ב ו ק א ר ע ס פ אָלגע- דע מיטטהיילונג: אין טרוקישער סאלדאט, דער אויס פאנענען שיער פערנאטען אלדעס יאהרע בעפאנד וך אין איינעס מיליטער-שפיטאלע אין בוקארעסט. דער ארצעט וואָלטען אויס דען פויס 'אמפוטירען' (אבשניידען), דיא דער פערנאטעטע זאגטס אס בראנדע טשעכישע מיסטע, עס איזט זעלבסט- פערשטענדליך, דאס דער אינגליקליכע וך ניכט גערגען איינער 'אמפוטירען' יאהרע וואָל- טען דערוועלכע פראנצע דאחער דען ארצעט: וויאס פאלט דעקען, זענען איר מיר דען פויס ניכט אבשניידען לאסטען? — דער ארצעט אנטווארטעט קורץ: אין הייענעס פאללע פאלט דער זיבערע מאָרד! — נון פראנצע דער פערנאטעטע ניער- דינגט: וויאס פאלט אבער, וועגן איר מיר דען

פויס יא אבשניידען לאסטען? — דער ארצעט ער- ווערעט: 'דאנן ווערדען זיא אלס קרישפעל פועלליכט אס לעבען בלייבען?' — דיא מאכטע אבער דער קאנטע מיט זייער האנד איינע אב- וועהרענדיגע בעוועגונג אינד זאגטען: 'נין לאסטען זיא נור מך אונד מינען פויס אין רוהע, הערר דאָקטאר! ליעבער שערבע אויך אינד קאמטע זאָנליך אין דאס זיעבענע פארדייען (דיא מירקען גלייבען נעמליך, דאס עס איין זיעבענדיקעס יאן ערן ניכט, דאס זיעבענדיקען זיך איזט דאס יאכטע אינד שאַסטע, וואָהן נאכעמליך דיא- יעניגע קאמטען, דיא אויס קריגע פיר דאס מיר- קישע וויר געפאללען אדער אס פאלען איינער פערוואונדונג נעשטארבען זינד.) דער ארצעט הייער דעס אינגליקליכען דאך גערגע דאס לעבען גע- רעטעטע הענטע, וואָלטע דעמעלבען איבערע- דען, וך דעננאך איינער 'אמפוטירען' זיא אינ- טעשציעהען. דער קאנטע ערדאך זאגטען שיל- טער לעבעלנד: 'ניין, נון, הערר דאָקטאר! איינען געווינדען מענשען ווערדען זיא אויס מיר ניכט מאכען, וועגן זיא מיר דען פויס אבשניידען, בלייבע אויך אין 'קרישפעל', דער סילטאן מיסטע מך פועלליכט נאך 40 יאהרע אויסהאלטען! איר ווייס אבער, דאס דער ארצעט סילטאן ניכט איינמאל פיר דיא געווינדען סאלדאטען געלד האט? — דיא אמפוטירען אונטערבלייבען, מאנע דאָרף שילט דער בראנד צו, אינד דער אינגליקליכע סאלדאט ערלאז זייער פערוואונדונג, אויס אנטשאַסענדען בעשטע לאן אויך אין צווייטער פערוואונדעטער טריכע, באכעדעס דער מאַרטע סאלדאט בערייטט ווענגערטאנען ווארדען, דרקטע דער ארצעט פאר דעס אנדערן טרוקען וון שטיינען דאריבער אויס, דאס זענען אינגליקליכע ליעבער דען זיבען מאָרד האלטישע, בעפאר ער זיך איינער 'אמפוטירען' אונטערצאָגן. דער טרוקע נאב נון פאלגענדער ער- קלעיונג אב: 'לויט אונזערעס גלייבענס בעשטעהט דאס פערניגען דעס פארדייענעס דאָרן, דאס יעדער אויס קריגען טאגט פאללענע טאהאכטענדאטען פאן איינער גראסטען שווארצ-איינער מעד- בען אימגעבען איזט, נון עשטעט זיך יענער אינ- זיך ליבליכע אנטער דער שאַט יענער מעדבען, דיא אויס פארדייען דעס הייערליכעסען טענען איינפליהרען, מיט בלאָס איינעס פויסע צו ערשיי- נען? — דער ארצעט, אין אויסערס נעמליכערעסער געוויס, שייטעלשט מיט דעס קאפפס אינד נינג פאן דאננען, אָהנע ווירן זיא לעבעלעך עטווא דען קראנקען טרוקען און זינגעס גלייבען אן דאס פארדייען מיט דער שאַט טאנצענדער מעדבען, צו ערשייטען.

י' (א י י נ ד ע - ע ר מ א ר ד ע ט.) טרעפער געבעט אכט, די זאלטען אויף דיא וואאני, דען דער מענדל מיט זייער רוסטען טרוויקייט קאנטע דיע זעלבע פועלליכט נאך דעס שאוואים נאיוועלען. . . מענדל ערדאך זיכטע דעס אנטקאסטענען יאג- קעלע פיינדליך דיא האנד אונד זאגטען אויס הייערעס טאָגען: וויא אנטווארעט, זאנעקלען, עס אויס נאכטפאב אללעס בעסטער געווארדען, אויך בין ניכט מעהר טרוויק; אין דרייפאכער ענגעל האט מיר געוויילט. . . יאנעקלע שטוישטע לאנגע פיינדיג דען מענדל אן, דער ווירקליך זא מיטער אונד פראהליך אויסזאגן וויר עס איינעס עכטען 'גבור' פאסט, מיט נון וואונדערס איבער- מושהט שאב זיך נון יאנעקלע דיא מיטען לוסטען אויס דער שטייגע אונד זיך פאלבאנד: 'מענדל ברודער! לייגע מיר ניכט וואָל אויך אללעס נעמס באנדען, אויך ווייס וואס זיר אויס: דיא בייז פ ע ר ל י ע ב ט י מענדל ווארדען ראָט בוי אן דיא אַהען; ער וואָלטע זיך צוריקציעהען, אויס זינגע איינער בעוועגונג ניכט צו פערראטען, אלליין יאנעקלע פאסטען איהן אן דער האנד אונד זאגטען אין לוסטיגער אויסנעלאסטענהייט: 'זיא! זיא! כידען, דיא הילשע ניכט; דיא ווייסע פרוהען אדער שפעטער דינגע באצייט פיינען, ניב אכט, מענדל, צו זינגעס האַצענישט-טאנע קאסטען איר פאס ענדע זיא וועלט הערבייא אינד פאנז אן צו שפיעלען דאס וואהר- האפט ווישע ליעל: 'אייניג אויס אונזער נאָסט! אונד אויך ווערע שפיעלען בין אללעס ווייסע אינד לאסט פאר פיינע, אונד די זאלטען וויר דער אונטערפיר- רעל זיין. — (פארשעטענען פאלט.)

זיג פערנאטעטע וך דאך ניכט, דאס דיא צו איינעם שווא- בען, וועגען טענען זא שפייסט, אללעס וואס נעשע- הען, האט נאָסט אלליין געהאן, ער ניכט ליכט, ער ניכט קאסט, ער ווערעט דיא היילונג!

מענדל בעוואונדערט דיא בעשיידענהייט אונד פראטעסטירט זינגע פרייעס זאלטען דער פיר איהן זא- פיעל געהאן אונד פערטער בעווייסטען אללעס ויהרע אונטערשעלבאר פאָס ליעבען נאָסט אלליין הער, ער וויכטע דאחער זינגען פיינע צו בערווינגען אונד זאגטען: 'איהר האבט רעכט, יא זאלטען פאלען קאסטע פאָס ליעבען נאָסטען, אבער איהר וואָרט דער 'שליח' נאָסטען. — ער האט אויך געשיקט, אויס אויכען מיר צו וואָגען פאן מיניען הייערן יענער זיא פאן אויף דען הייערען טאג, איהר זאלטען נון פאן מיר טהון קיינען זעצער האַרען, וואס זאלטען אן מיר מעהר קיינע טרוויקייטס בערעקען, וואס אויך דער ליעבען נאָסט אין זייער אלכאהמעריעני- קייט מיט מיר טהון ווירען.

זאלטען טרויערען מיט דעם קאפפס, אָהנע עטוואס צו ערווינגען, זיין הערן וואר פאללער פיינער דאריבער, דאס מענדל נון אללע טרוויקייטס זינגעס נעמישהעס וועגן- געווארען האט אויס ניר אויף נאָסט אלליין צו פערטרויען — פלאַצערן האַרען זיא פאן דער נאסטע הער דען טויט- קרענען פויסט דעס יאנעקלע קלענע פאָס בעקען מיט איינעס פאקע אונטער דעם ארמע הערבייא קאס אונד פאר איהרען אס פערטעטע שאַטען.

וואָלל איר לעבען! (בענאן יאנעקלען אינדעם ער דען פאס וויכט פערטעטע היינטיגעס) וואָלל איר לעבען! עס אויס ניכט, דאס אויך דיא בעוואונדערט

דיא דעקען אויך האבע פאן דיר דיא אכטע פיעלע אונד דיא צעהנטע פיעלע אבשניידען לאסטען, דאמיט אויך דיא אן דער 'שליח' איינען אנהויל האסט, אינד יעטעס אויס עס דיר לייד, אויך דיא לעכטע, דיא פאפעלעכע פיעלע פאן דער לויקען ווישע אבזווערדען! בייא נאָסט מיר גע- פאלט שווינדערסאל בעסטער דיא ווישען וואָ דיא פיעלען שאָן פעהלען, אלס יענע ווישען וואָ נאך אללע פאפעלען פיעלען וויר! — הייערביא לעכטעט זיא זאָ טויט אונד זאָ פאָסט, דאס אויך גלייכעס, אין ענגעל נאָסטען רוהע אויף איהרעס ערוואונדען אונטערט, דיעזער הייסטליש- ניטען פרויא מוסטע אויך פאלגען, אויך שטימט דיא פיעלע אב אויך קושטע פיר דיעזעלכע יענע וואאני, וויא אויך דיא זיין הייערעס בעראכט, אבער, יעטעס מענדל, וויאס דיא אללעס, אללעס. . .

איינצווישען אן דאס ליכט דעס פיר הען מאָרענס דורך דיא שפאלטען דער פערטער-לאדען גערווינגען, טערעדע ערדאך זיך אונד זאגטען: 'ועהער! זאלטען לע- בען, וויא נאָסט, דער נעכטעס, דאך דער פאסטען נאכט זיין ליכט צו אויס גענענען, זאָ האבט איהר היישע נאכט אין מיין פאסטענעס הערן אין העללעס ליכט גענאָסטען, וויא אויך דיא פאר אויך שטענע זאָ עכעליקע אויך אין אויך איינער דרייפאכער ענגעל. — איהר וויר מיר דער ענגעל 'גבור', דער מיר קאסטען גענענען: איהר וויר מיר אבער אויך דער ענגעל, אראלי, דער אן מיניען דריסטען ועלע אין העללעס, ליכטע אונגעזענעס האט! — (מענדל מענדל! (אונטערבראך איהן זאלטען העל- מענדל.)

פּערשידענע נײַאנגױסען.

האפט עטע פאלע (דער איין בערלין פער- האבען וויר בערויסן קרוין מיטגעטוהילט דאס אין פאלע אין בערלין פּערהאפטע וואירדע, וויל ער אן דעם קאזער ווילהעלם אינע דעם פריסטען ביסמארק איינע מאָר פּערהאפטע ווילאטע, ווע- זער פאלע נאמעס לינאָוסקי, האט אים געשטע- איינגעבליקע זינער פּערהאפטע איינגעשטאנ- דען, דאס ער דיעזען דאָפּעל-מאָר פּערהאפטע וואָללטע, ווי אז אים בערלין נעמעלדעט ווירד, וואר דערוועלטע ביא איינע צווייטע פּערהאפטע געשטעמט זינע פּייהרעע אומאנע צו ווידע- רופען, נון וואר מאן פאסט געניינט, דיעזער נאכ- טרענדיגע אבליינגונג גלייבן צו שענקען, ביא איינע רייטען פּערהאפטע שטעללטע עס זיך יעדע דער הערס דאס דער פּערהאפטעע זאך ווען אויך קיין געמיניר, אז דאך איין פּאליטי- שער פּערברעכער אומ, מיט אנדערען וואָרטען: הער לינאָוסקי האט דיעזען דאָפּעל-מאָר אים פּאליטישען גינדען אינע צוואר אים אנטערעסטע זיינע פּאליטישען פאטערלאנדעס פּערהאפטע וואָל- לען, דערוועלטע נאכ געמליך פּאלינערעס צו פּרא- טאקאל: "דיא פּרימא איז פאן דען רויס- שען רייכען אבערפאללען וואָרדען, דעסלאנד וויל דא טריקיא עבענאן צערשטקעלן אינע פּעריכטען, וויא עס דאס פּאליטישע קאניגרייך צערשטוקעלט אינע פּעריכטעט האט, נון איז עס אבער בעקאנט, דאס ענגלאנד דער טריקיא היער לענגט צו הילפע געאילט ווערע, ווען עס ניכט צו פּריכטען געשטע, אין דיעזעס פאלע איד, מיט דייטלאנד דען קריג איינצונעהמען, וועלכעס יא מיט דעם רוישישען רויב-גענדיגע אים ענג- טע פּעריכטען איז, נאך זיכערע אומס, דאס עסטערייך, דעסטען אינטערעסטען דורך דען רוישישען רויב-ציג, אז ארג בערהאפט זינע צו נעמען דער טריקיא אין דען קריג געצאנען ווערע, דאך אויך דיעזעס פּריכטע, אין דיעזעס פאלע דען קאמפ ניכט בלאס מיט רויסלאנד, זאנערען איד מיט דייטלאנד איינצונעהמען צו נעמען, אנדראש פאסטע וואָלד וואנען, דעס פּאָרטיקאָפּע ענטגענענדישע, ווען ניכט אויך ביסמארק צו בעקעמפּען ווערע, אלא: אנדראש גענען צווארטיקא אונד ביסמארק - איינער גענען צווארטיקא, דאס געהט ווירקליך ניכט אין וויס איד וואָלד וועסהאלב דייטשלאנד מיט רויסלאנד, אז פּעריכטערט אומ - ווענען פאלע רוי- ינע טהיילע פאלענס געמליך, דיא אינטער רוי- לאנד אינע פּרייסען זינע, ווערדען פּאָללישענדיג

ערהררע, ווערענר יענער טהייל פאלענס נעמ- לוך גאליציען, וועלכער אונטער עסטערייך איז, געניעט גלייך דען איינען קאניגרייך דעם עס- טערייכישען שטאטעס דיא פּאָללישע פּרייטי- ווען אלא דייטשלאנד יעטע צו רויסלאנד האלט ביא דער בעאדווינגען אינטערהררע דער טריקיא, אז געשידעס פאלע, וויל בינע צור גענצליכען פּעריכטעט פאלענס זיך דיא רוי- בערישע הערע רויכען, צור בערייכען מינעס פּאליטישען פאטערלאנדעס וואָללטע איד האהער דען קאזער ווילהעלם אינע דען פּריסטען ביסמארק פּראטירען, נין דער מאן ווירד זינע שטרא- פּע ערהאלטען, אללין דעם וועלט דארף איהן אויך אז פּערהאפטען אלס ווערע ער איין געמיי- נער פּעריכטענער.

דער ערשטע פּאָר אינע - ביסמארק, וויר האבען בערויסן פּאָר מא- נאטען אבער איינע נייע ערפינינג בעריכטעט, וועלכע דען נאמען "טעלעפּאָן" פיהרט, "טעלעפּאָן" בערייטעט "וייט-שפּרעכער", אז וויא "טעלעפּאָן" איינעמליך "וייט-שפּרעכער" בערייטעט, מיט היל- פּע דעם טעלעפּאָפּע קאננען וויר געמליך אונז- רע געדאנען דורך שרייבען אָדער בעסטער דורך שרייב-צייכען אין וועניגע מינוטען איינעס פּריינע מיטטהיילען, דער פּאָר אינע 1000 מיליען ענטפּערט אומ, מיטטעלען דעם "טעלעפּאָן" קאננען וויר אבער אונזערע געדאנען ניכט ניר שרייבליך, זאנערען געלייך אין דער ווייזע איינצוהערען, דאס אונזערע שטימעס אין ווייזע פּערנען געהאָרט ווירד, אז איז עס מאָליך, דאס עמאנד היער אין פעסט אויף איינעם קלאויער שפיעלט, אינע דיעזעס שפיעל אין דערועלעט מיניטע אויך אין איינעם מאנע-זאאלע אין ווען, בערלין, פארזן אָדער לאנדאן געהאָרט ווירד, דער "טעלעפּאָן" בעשעהט עבענאן וויא דער "טעלעפּאָן" איינעם דראהטע, דער פּאָר איינעם אָרטע צום א- הערן געהט, נון פּערייטעט פּריסטען ביסמארק זי- נער געריכטליכקייט ווענען דעה היינט אויך זינעס גיטע וואָרען, דאס שטראט איהן נאטירליך אין דער פּאָרטיקאָפּע דער שטאטעס-געשעפטע, ער קאננעט יאָהל זינע געדאנען אינע בעשעהלע נאך בערלין טעלעגראפירען, אללין וויא אָלט ווירד אז איינע דעפּעשע איינציג אבערשפּרעכען, דאס אָלט דאס גענעטהייל דעסטען הערריי- קאמטע, וויא דער אבערדער דער דעפּעשע אי- גענמליך וואנען וואָלטע, פּריסטען ביסמארק ליעס דאָהער איינע טעלעפּאָן, פּאָר וואָרען ביז בער- ליך עריכטען, אז ערטהיילט ביסמארק אין אללען וויכטיגען שטאטעס-געשעפטען זינע בעשעהלע מיט דער איין וואָרען, דיא אבער אים מיניט-

טעריאם דעם איינער אין בערלין, ווא דאס אג- דערע ענע דעם טעלעפּאָ-דראהטע זיך בעפּי- דעט, נאכן דייטליך אינע קלאר געהאָרט ווערדען, - דאס איז געווען אין איינען נאָכער פּאָרען- שרייט, אלס פּריסטען ביסמארק, דאס ערסטע מאל פּאן וואָרען אים מיטטעלע טעלעפּאָנס געשפּרא- בען אינע אללע אנוועזענדען אים מיניטע צוויאס דעם איינער, זינע שפּראַכע" ערקאננען, דיא זאנעט איינער לאבענר, אז איז דאך איין גאר קאמישער מעניש, אונזער פּריסטען ביסמארק, ווען מאן איהן ניכט וועהט, אז הארט מאן איהן - אינע פּאָלליט היעביא פּאָלנענדיג איין, מאן דענקע וויא איסטער, אז איז יא דאס ראכניגער- סעמינאר שאן דעסהאלב איין אבעל, וויל עס אבער אלל ניר צווייטקויטען הערפּאָררע, נון איז געווען איין אבעל בעסטער אלס צוויי אָדער עס מ'ע ר'ע א בעל, ווערע עס אלא ניכט מאָליך געווענען דען סעמינאר-ביא אין פעסט צו ערשפּארען, אָהע דאס דיא פּאָר- שרייטעס-פּאָרטיא אָהע סעמינאר בלייבען מיט- טע, מאן קאננעט געמליך פּאן ברעסליא נאך פעסט איינע "טעלעפּאָן" עריכטען, ווען הער דר' גרעטין נון זינען פּאָרטיא אום ברעסליער סע- מינאר היעלעט, דא קאננען דערוועלטען אין אויך דיא פּאָרטיא סעמינאר איינצונעמען נאכן גיט- רען, פּרייליך דירפּע און "טעלעפּאָן" אין ברע- לי נאך פעסט מעהר מאסטען אלס דער נאנצע סעמינאר-ביא, דאס איז רויכטיג, אללין ערס- טענס קאננעט דיא ווענער "טעלעפּאָן" אויך צו גע- שעפּליכען בעריכטען געשעפט ווערדען, וואָביא ער זיך אלסבאלד איינצונעהאלט האבען ווירדע, צווייטענס ערשטען מאן יא דאס געהאָרט דער פּאָר- פּאן אבער עבען איינע פּראָפּעסאָרען, איינערע ווייזען זאנען: גדול שמיש יתר מלמדו עס איז מעהר ווערטה, דער פּראָפּעסאָר אומאנג מיט געלעהרען, אלס דערען פּאָרטיא, פּרייליך, דאס קאנן דער "טעלעפּאָן" ווירקליך ניכט בערלין.

דער ערשטע פּאָר אינע פּעטערסבורגער דעפּעשע פּאָר, 19 דיעזעס טעלעט פּאָלנענדיג: "אם 16 טען לוי- בערען מאנאטס זייפען 400 טריקישע באש- באציהס אינע טיערעקסטען דען אָרט נאָיאַסעלא אן, ווא יא דיא אינער-האָטעסטען גרוואקסישען פּערהאפטען, איינע רוישישע מיליטער-אבטהיילונג איילעט יעדאן אלסבאלד הערביא, וועלכע דען אָרט פּאן דען טריקישען רייכען זיבעטע, - נון איז עס ווירקליך איינעמיין עפּאָרדע, וויא דען דיא רויסקן, דיא געוואלטיגסטען רייכער דער וועלט, נאך דיא שטירען האבען פּאן "טריקישען

פּאָלליעטאָן.

מ'ע דל צור.

(8 טע פּאָרטיקאָפּע.)

איד פּאָלנען מינער נאָס-טופּער (עצעהלעט זאלטע ווייטער), אינע שטייט דיא אסטע פּערילע אב, וויל אויך עס ניכט געוואנט דער פּראָסטען נאָס-טופּער איינע איינעווערונג צו מאכען, אלס אויך דיעזע פּערילע אין דער האנד היעלס, דיא זאנעט וויא מיט פּריינעס לעבען, וואלטע דיא פּערילע עווארס פּרי איינע "תום" זיענע דאס דא דיעזעלכע גוט פּעריקוסט, פּאן דעם געלדע זאָל דאס קונד ערהאלטען ווערדען, וועלכעס פּאן וווקאל נבזר צוריקגעבליבען איז - דיא בין אויך גענאנען אינע האבע דע נעשאטן, וויא עס מיר בעפּאָהלען.

גענדל האָרטע אלל דאס צו אינע וואר ערשטינע, דען דיא פּראָסטע טלכה, דיא אין דען נאנצען "קהל" דען ערסטען זאנג איינגענאמען, זינע געשפּרעך אונד נאנצען וואר, אָהע דאס ער היעפּאָן עווארס עווארס העסטע, יעשט עראינערטע ער זיך ווערדען אן דען "ערב שבעות", ווא ער דיא פּראָסטע טלכה מיט אהרער ענקע- ליך הענדעלע אים נאָטעסטהוי געווען, אלס ער בירדען ביא דעם איינשטיקונג דעסועלבען בעהולפליך וואר, - ווירדע פּלאסטען טאָכטען נון אין וויינעס הערען, ער וואנטע ניכט איינמאל מעהר וואלטע צו בישפען, איהם ווייטער צו ערעהלען, דאך דיעזער טריקעט עס, וויא וואָלד דיעזע שילדענדיג דעם געמיטעטע גענדל'ס שהע אונד זעשטען זינע ערעהלען אין פּאָלנענדיג וויינע פּאָר:

צווייא יאהרע שפעטער איז איהר ענקעל-קינד הענדעלע געבאָרען וואָרדען, אויך נינע וויעדער צור נאָס- טופּער טלכה, אום איהר טויל טויל, צו ווינשען, דיא ריעף זיא מיך וועדער אינע נעבען- צווייטער אונד זאנעט מיר: וואלטע שטייט, אז עווארס פּערילע פּאן מינער קאָפּ-בינדען - דיא האבע געוועהן, דאס דיר גינעט פּערילע שאן פּערילע, ווייט נאָסט וועס יא דיעלכע גענע- בען האט, אויך שטיטעלשע מיט דעם קאָפּע, יא לעכעל- טע וויעדער אינע זאנעט: ערפּיקשע דיעזע פּערילע, דען עס איז צייט, דאס וווקאל נבזריס קונד אינע "הר" געהע, דער לעהרע זאָל אים אוהס קיינען געלעהרען, מאכען, ניב אסט, דאס ער איהן ניכט שטאנע מיט ווינעט שטאָק אָדער מיט ווינעט העמען, ווייסע, דאס דיעם קונד איין (נבזר) ווירד ווערדען, וויא עס ווינעט ערשטען געוועהן, דעסהאלב זאָל זינע ערעהלונג איינע טייל דע זיין, אויך ווינעט, דאס ער שטראק אס פּאָרטרע אונד ווירך אס היעזען ווערדע זיין, זיעהט דאס, גענדל, אויך האב קיין וואָס געשפּראַכען, זאנערען האבע ווערדען גע- טהאן, וויא יא עס בעפּאָהלען.

גענדל בלייבע שפּראַכראָן פּאָר שטיינען, דאס נע- טייל איינעטער דאקטאָריש גענעט זיך אין ווינעט הערען, ער וואָלטע ענדליך איינע וואָרען הערפּא- שטאטעלען, דיא זאלטע פּאָר פּאָר:

זעהן יאהרע גינדורך בין אויך אללע "שבת" אונד רויב טוב, ביא איהר געוועהן, אום מיך "בעשען" צו לאסטען, אבער יא האט פּאן דיר ניע ערשפּארען, ערסט אלס דער ראכניגער פּאן דיר "תקיעת קף" גענאָסטען, דיא פּריסטע מיך איינע פּריינע פּאָרטיא צו איהר, איהר

טאָכטער פּריסטעט זאנעט איהרעס מאנע זי נאכן וויר קרוין נאכאינאנדרע געשפּראַכען, הענדעלע איז איינע "תוספת" געבליבען, אויך וואָלטע יא פּראָסטען, דאך יא שטיטעלשע מיט דעם קאָפּע אונד פּאן אן פּאן דיר צו שפּיעלען, אום פּאָנעט מיך: אינע מערל נבזר טע פּאן הערען זי - אויך זאנעט: יא, דאס קונד איז געט גוט פּאן הערען, דיא זאנעט יא וויעדער, זאלטע: ווען ער איינמאל ווירד אין דיא וועלט געהען וואָללען אונד דער ליעבע נאָסט מיך נאך אן לעבען וועהרט, דיא קאָסטע זיא וויערע זי מיר - נון ווייסט דיא נאלד אללעס ווייסען, אלס אויך אס ערסטען טאנע דעם תמו דיינע טרויניקייטס געוועהן אונד אללע לייטע מינע טהען, עס וויער פיר זיך אס בעשפען, ווען דיא אים דער קהל'ה געהט דיא דא אללע לויכט צום אראיבען פּערי- לאָרען, סוטעט אויך מיר דאך אן אויך דעם דיעזען נאָס- טופּער טלכה עראינערען, אויך נינע צו איהר אונד זאנעט: גענדל מיט ווען אים דער "קהל" ער זאָל אויך דיא דאָרשער מיט וואָרען ווייזען געהען זיין, דיא וואר דיא פּראָסטע ראָסטעטער שיינע גענצליך נבזר, דיא ליעב זיך פּאן הענדעלע אין דאס נעבען-צווייטער פּייהרען, ווא דיא פּערילע דאס הייליגען ספּרייט געשפּארען, דאן ריעף יא אויך מיך היינע אונד זאנעט: וואלטע דיא פּאן הענדעלע דאס גענעטען נעקען שטייט, דיא פּריסטען פּערילע אב אינע קיף פּרי גענדל דיא נאטיונע וואָרען: - מינע האנד צושיטעטע מיר, דיא אויך זעה, דאס אויך דער ליעקען ווייטע אללע פּערילען שאן ווען וואָרען ביזן אויף דיא פּינעפּעטע, דיא אויך נון אבשיינען זאָללעט, דיא ערשטע זיא עס וואָרען זאנעט: וואס שפּעטיגט